

HANDLAGET

Hemslöjdsföreningen
SÖRMLAND

Sveriges första skedfest!

Humöret på topp, febril aktivitet, tätläger, folk som sitter och småpratar och skratrar långt in på kvällarna. Så ska det vara på en festival och precis så var det under sista helgen i augusti på Nynäs, där det var skedfest. Flera parallella workshops, föredrag, filmvisning och en stor gemensam täljworkshop med 70 deltagare där alla samtidigt satt och täljde skedar. Entusiasmen var det inget fel på. Folk satt kvar till midnatt, många timmar efter programmets slut, för att färdigställa sina alster.

Just att få nörda in sig riktigt ordentligt, att verkligen gå till botten med olika tekniker för hur man täljer skedar var den gemensamma nämnaren på skedfesten. Festivalen var öppen för alla, från nybörjare till proffs som fick input på hur man kan förfin sin egen teknik. Det var lärare från Södermanland, Östergötland, Dalarna, Västerbotten, USA och England samt deltagare från Sverige, Norge, Danmark, Tyskland, Holland och England.

Workshoparna var inriktade både på täljteknik och formgivning av skedar. De olika

slöjdarna lärde ut sina personliga sätt att tälja, hugga, formge och dekorera. Även slipning och bryning av verktyg fick en egen workshop, eftersom vassa eggare är grunden för att lyckas med sin sked.

Denna del av skedfesten avslutades vid lunchtid på söndagen. Därefter tog ett program för allmänheten vid där man kunde prova på att slöjda, köpa eller byta allehanda slöjdverktyg samt titta på demonstrationen av hur man hugger ett tråg. Slöjdaren Beth Moen visade hur man från en trädstam, ca 50 cm i diameter, med yxa och tjäckel tillverkar en rund skål. Under eftermiddagen delades också pris i skedtävlingen ut, se separat artikel.

Festen var mycket lyckad och deltagare efterfrågade redan en ny festival nästa år. Årets fest var ett samarrangemang mellan Sörmlands museum, Hemslöjdsföreningen Sörmland, Stockholms länsmuseum - Slöjd Stockholm, Hemslöjden Östergötland och Sörmlands Naturbruk. Nästa års slöjdfest är redan bestämd till att hållas i Stockholmsområdet. Vad det blir för tema på det återstår att se.

TEXT OCH FOTO: URSULA ZINKO

Ren täljglädje med Täljworkshop i flera generationer! Överst och i mitten i svart-röd-randig tröja visar läraren Anja Sundberg hur man täljer.

Skedtävling avgjord!

I februari 2014 utlyste Sörmlands museum en skedtävling - Tälj en sked eller slev från världens alla hörn!

Ett samarbete med Svenska hemslöjdsföreningarnas riksförbund och föreningen Sveriges hemslöjds konsulenter.

I helgen under skedfesten offentliggjordes vinnarna. 190 skedar inkom till huvudklassen och 15 till ungdomsklassen. En jury valde ut 15 skedar i huvudklassen som gick till final. Allmänheten har sedan kunnat rösta på sin favoritsked i ungdoms- respektive huvudklassen. Sammanlagt kom det in 1450 röster i båda klasserna. Alla 15 inkomna bidrag i

ungdomsklassen fick gå till final för röstning. Skedmångfalden var mycket stor. Vissa skedar var täljda av nybörjare, andra av professionella slöjdare.

VINNAREN I HUVUDKLASSEN

I huvudklassen vann Anita von Schéée från Stockholm som hade gjort en sked för glasskopning av vridvuxet äppelträd.

Du har gjort en glasskopa av äppelträd. Hur fick du idén?

- Formen gav sig själv. Jag började skära för att känna på träslaget. Så böjde sig linjerna så jag följde efter, följde naturen. Det kändes lätt och smidigt och när jag började titta på ämnet närmare så gav sig formen själv. Det var ren täljglädje!

Sked för glasskopning av vridvuxet äppelträd tillverkad av vinnaren i huvudklassen; Anita von Schéée.

Åtsked för gröt och yoghurt i björkträ av vinnaren i junior-klassen; Niklas Illipe, 19 år.

FOTON AV SKEDAR: KARIN ANDERSSON

Mattias Broström, hemslöjdskonsulent i Stockholm, delar ut pris och diplom till Anita von Schéele, vinnare i huvudklassen.

Vad är din relation till täljning av skedar?

”För mig har det hela tiden varit en trevlig avkoppling. Har alltid velat slöjda med trä, men jag är så gammal att man inte fick gå på träslöjd i skolan. Flickor var förbjudna att gå in i träslöjdslokalen! Jag hade ingen som kunde visa mig, ingen farsa eller någon annan runt mig som kunde. För några år sedan sökte jag upp täljningen själv eftersom jag alltid har velat hålla på med trä. Känns så naturligt med trä. Att kunna göra matgrejer av trä är som något självklar, en slags romantisk naturbild.”

”Att just göra skedar är roligt. Jag försöker alltid följa den riktning som fibrerna anvisar. Jag styr inte mer än att jag får rätt vinkel på ätblad.”

Täljer du mycket?

”Just nu håller jag på ganska mycket med träleksaker. Har varit i Norge och

lärt mig björkrotsflätning. Just nu gör jag smycken med den tekniken. Jag håller också på med gyllenläder, men jag kommer alltid tillbaka till träet. Jag har gjort leksaker av trä som jag har sålt på Skansen. För övrigt så har jag länge gått och sneplat på en slipmaskin Tormek T7 som var tävlingspriset. Har tyckt att det varit för dyrt. Så jag är jätteglad för just detta pris.”

Varför täljer du?

”För att jag inte kan låta bli! Revolt mot förbudet när jag var liten. Kvinnorevolt!”

VINNAREN I UNGDOMSKLASSEN

I juniorklassen vann Niklas Illipe, 19 år från Fjärås. Han hade gjort en ätsked för gröt och youghurt.

Varför passar din sked just till gröt och yoghurt?

”Lagom matsked, lagom storlek, ska inte vara alltför stor. Känns bra för munnen. Självt brukar jag inte äta frukost. Dagens första mål blir oftast lunchen efter de första föreläsningarna. Jag är lite morgontrött, det är inte gott att äta tidigt då.”

Vad är din relation till täljning av skedar?

”Jag växte upp i verkstan hemma. Pappa är civilingenjör och han är duktig på det

Niklas Illipe, 19 år, vinnare i ungdomsklassen.

mesta. Jag växte upp med kniv i handen. Sedan dess har jag gått på en massa slöjdkurser och framför allt gått på Balders möte sedan jag var 13 år. Jag träffade hemslöjdskonsulenter Nisse, Mattias, Dan och Gunnar och andra. De har varit de främsta inspirationskällorna.

Under flera år har jag även deltagit och vunnit SM i ungdomsklassen i knivmakeri.”

Din sked var gjord av björk, vilket träslag täljer du helst i?

”Jag brukar tälja i björk. Det är lätt att få tag i här runt Kungsbacka. Jag tycker om björken, smakar milt, fin färg och väldigt lätt att tälja i. Sen är jag i och för sig allergisk mot björkpollen, men det är en annan sak. Det går ju över igen.”

Varför täljer du?

”Jag täljer som avkoppling. Det är väldigt skönt att kunna göra något annat när man har pluggat en del. Skönt att sätta sig och göra något praktiskt. Låta huvudet vila medan händerna arbetar. Lite som meditation.”

TEXT OCH FOTO: URSULA ZINKO,

”Finns Hemslöjden fortfarande?”

Om gamla föreställningar och vår nya visuella identitet

Under sommaren hade jag nöjet att slöjda på Stendörrens skärgårdsmarknad och samtidigt berätta om Hemslöjdföreningen Sörmlands verksamhet i länet. En besökare kom fram och utbrast förvånat ”Finns Hemslöjden fortfarande?”. I diskussionen som följde framgick att denne besökare starkt förknippade hemslöjden med de hemslöjdsbutiker som var flertaliga för ett antal år sedan. Jag som är ung minns inte ens att det funnits en hemslöjdsbutik i min hemstad, men har mött hemslöjden ändå. Det blev ett spännande möte och en intressant diskussion om vad hemslöjd var förr och är idag.

Idag får man se hemslöjd i ett vidare perspektiv - det är inte bara butiken, hemslöjdskonsulenter och föreningen. Slöjden lever bland de som utöver, tittar på och njuter av hemslöjd. Hemslöjden finns i hemmet, i händerna på utövarna, på museer, på Instagram och andra sociala medier.

Hemslöjdsföreningen Sörmland är en av flera medlemsföreningar i Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund (SHR). Där har man de senaste åren arbetat intensivt med varumärket Hemslöjden. Ett starkt varumärke har många fördelar - det skapar igenkänning, trygghet och trovärdighet. Att följa en visuell identitet är den mest grundläggande förutsättningen för att kunna skapa ett starkt varumärke. Nu gör alla hemslöjdsföreningar detta tillsammans. Hemslöjdens nya visuella identitet gör det lättare att marknadsföra vår förening och de evenemang vi arrangerar. Vi blir en tydlig del av en helhet.

Den visuella identiteten består av : Hemslöjdens nya logotype (bild 1), färger, typsnitt, ett grafiskt mönster (bild 2), materialbilder och affischer att använda vid evenemang (bild 3). Genom att använda dessa byggstenar i vår kommunikation i länet får vi ett enhetligt uttryck och upplevs därigenom som en stark organisation som man känner igen oavsett var i landet man befinner sig.

Bild 4. Vår nuvarande logotype

NY LOGOTYPE

Hemslöjdsföreningen Sörmlands nuvarande logotype (bild 4) är en stilisering av en kvinnlig huvudbonad i Vingåkersdräkten sedd uppifrån (röd cirkel) i kombination med ett ordmärke. Den nya logotypen för Hemslöjden består av två delar - ett ordmärke (“Hemslöjden”) och en symbol (“H”:et). Logotypen är vårt främsta visuella kännetecken och visar tydligt att Hemslöjden står som avsändare. Vissa hemslöjdsföreningar har valt att använda gammal och ny logotype i kombination, andra att frångå sin gamla logotype och endast använda den nya logotypen för Hemslöjden. Det är ännu inte bestämt hur vi ska göra i Hemslöjdsföreningen Sörmland. Vad tycker du?

Bild 1. Hemslöjdens nya logotype

NY HEMSIDA

Under hösten kommer vi att bygga upp en ny och efterlängtd hemsida. Textinnehållet kommer i stort att vara detsamma som på dagens hemsida, men vi vill krydda den med ett rikt bildmaterial och inspirerande uttryck. Vid bygget av vår nya hemsida kommer vi att använda Hemslöjdens nya visuella identitet.

Bild 2. Mönster

E-POSTUTSKICK

Du som har anmält din e-postadress till föreningen har skymtat den nya visuella identiteten i e-postutskicken senaste året. Både våra regionala utskick och de utskick som riksförbundet sänder ut innehåller den nya logotypen samt ett bild- och typsnitt som är framtaget i den nya visuella identiteten.

Bild 3. Affisch med text, som kan ändras beroende på evenemang.

I en värld där vi bombarderas av tusentals synintryck varje dag är det viktigt att som organisation ha en tydlig visuell kommunikation. Därför kommer vi i Hemslöjdsföreningen Sörmland successivt lyfta in den nya visuella identiteten i vårt material och därmed stärka Hemslöjden som varumärke.

TEXT: HANNA LAGERLUND

Ullfestival i Sparreholm

Duktiga hantverkare från Flen

Nicole Geerkens tovar in stenar

Försäljning av fårskinnfällar

Carin Ingelman växtfärgar

Ullälskare av olika slag träffades vid Båvens Spinnhus i Sparreholm för att vara med på ännu en Ullfestival, den tredje i ordningen. Ett tiotal hantverkare och minst 500 besökare njöt i sensommarvärmen. Här kunde man få se både våtovade och nåltovade figurer, hattar och konstverk, stickade sjalar, tvåändsstickade vantar och fårskinn. Carin Ingelman visade växtfärgning. Av tuschlav fick hon fram en fantastisk lila färg och renfana färgade gult.

Får ger inte bara ull. De som var hung-riga kunde köpa grillade lammspett och rökt lammkorv. Inne i spinneriet guidade Kerstin Karlén runt bland kardverk och spinnmaskiner. Här inne stod även Nicole, mästertovare från Belgien, och visade hur man tovar in små stenar i ullen för att få bubblor-effekt.

Ullfestivalen återkommer nästa år igen med hantverkare, besökare och vackert väder.

TEXT OCH FOTO: ÅSA NORDQVIST

Kalendarium

SEPTEMBER

15/9 Slöjdräff i Katrineholm, Kulturhuset Ängeln, Djulögatan 27, kl 16.30–19.00. Vi tittar ner i slöjdlådan. Plåt och tråd.

17/9 Hantverkscafé i Gula Industrihuset, Vätateljén, Brogatan 21, Stallarholmen, kl 18.30–21.00. Kaffe/te med dopp 20 kr. Kontakt: Catharina Bäck 070-894 05 23.

17-25/9 Handkraft Ja Tack! Katrineholm, Ungkulturhuset Perrongen, vernissage 17/9, kl 15.00–17.00 med prova-på-slöjd. En idéutställning om ungas slöjd och hantverk i en konsumtionstrött värld.

24/9 Luffarslöjd x 3:1 Nyköping, Studieförb. Vuxenskolan, Fruängsgatan 4B, kl 18.30–20.30. Lär dig bocka och böja tråd till vackra föremål. Handledare: Richard Horner.

29/9-12/10 Handkraft Ja Tack! Katrineholm, Kulturhuset Ängeln, vernissage 29/9, kl 16.30–19.00 med prova-på-slöjd. Arr Sörmlands museum, Katrineholms kommun, Erasmus+.

29/9 Stickträff i Katrineholm, Kulturhuset Ängeln, Djulögatan 27, kl 16.30–19.00. Tema: Dominostickning, igen!

29/9 Kultur på recept, Kulturhuset Ängeln i Katrineholm, kl 16.30–19.00. Prova på hälsofrämjande slöjd. Arr Sörmlands museum och Hemsjödsföreningen Sörmland.

OKTOBER

4-5/10 Grundkurs i brickvävning, Hembygdsgården, Malmköping, kl 8.30–16.30. Lär dig sätta upp en väv, beräkna mönster, välja rätt garn mm. Möjlighet till fortsättningskurs den 8-9/11. Lärare: Sonja Berlin. Pris: 1800 kr. Info och anmälan: sonja@sonjaberlin.com

5/10 Finissage i utställningen Träsmak Nynäs slott. Sista chansen att se utställningen. Prova-på-slöjda köksföremål och möt slöjdare i arbete. Arr Sörmlands museum.

8/10 Luffarslöjd x 3:2, Studieförbundet Vuxenskolan, Fruängsgatan 4B, Nyköping, kl 18.30–20.30. Lär dig bocka och böja tråd till vackra föremål. Handledare: Richard Horner.

11-12/10 Kurs: Vårda dina verktyg, Flen, kl 9.00–16.30. Uppriktning och tärning av hyvlar och rubankar, skaffning av stämjärn och skölpar. Slipning och bryning. Lärare: Ramon Persson. Pris: 1300 kr medlem, övriga 1500 kr, 800 kr ungdom. Anmälan senast 20/9 till kurser.sormlandsmuseum@dll.se. Arr: Sörml. museum i samarbete m. Hemsjödsf. Sörmland.

13/10 Slöjdräff i Katrineholm, Kulturhuset Ängeln, Djulögatan 27, kl 16.30–19.00. Vi tittar mer i slöjdlådan. Plåt och tråd.

15/10 Hantverkscafé i Gula Industrihuset, Vätateljén, Brogatan 21, Stallarholmen, kl 18.30–21.00. Kaffe/te med dopp 20 kr. Kontakt: Catharina Bäck, 070-894 05 23.

18/10 Kurs: Skapande bokbinderi, Nyköping, kl 9.00–16.30. Under kursen binder du en personlig skiss- eller anteckningsbok med dekorativa uttryck och lär dig samtidigt några grunder i bokbinderi. Lärare: Lena Hällzon. Pris: 650 kr medlem, 750 kr övriga, 400 kr ungdom. Anmälan senast 25/9 till kurser.sormlandsmuseum@dll.se. Arr: Sörmlands museum i samarbete med Hemsjödsföreningen Sörmland.

22/10 Luffarslöjd x 3:3 Nyköping, Studieförbundet Vuxenskolan, Fruängsgatan 4B, kl 18.30–20.30. Lär dig bocka och böja tråd till vackra föremål. Handledare: Richard Horner.

25-26/10 Kurs: Eskilstunavantarna, fördjupning i mönstrad tvåändsstickning, Eskilstuna, kl 9.00–16.30. Lär dig mönstrad tvåändsstickning med flera färger. Förkunskaper i tvåändsstickning krävs. Lärare: Carin Appelqvist, stickerska. Pris: 1300 kr medlem, 1500 kr övriga, 800 kr ungdom. Anmälan senast 3/10 till kurser.sormlandsmuseum@dll.se. Arr: Sörml. museum i samarb. m. Hemsjödsf. Sörmland.

27/10 Stickträff i Katrineholm, Kulturhuset Ängeln, Djulögatan 27, kl 16.30–19.00. Tema: bestäms av deltagarna gången innan.

NOVEMBER

8-9/11 Kurs i plåtåterbruk, Katrineholm, kl 9.00–16.30. Tillverka ljuskronor, lampetter, blommor och annat fint av återanvänd plåt! Lärare: Gunnar Jeppson. Pris: 1300 kr medlem, 1500 kr övriga, ungdom 800 kr. Anmälan: senast 15/10 till kurser.sormlandsmuseum@dll.se. Arr: Sörml. museum i samarbete m. Hemsjödsföreningen Sörmland.

8-9/11 Grundkurs i brickvävning, Hembygdsgården, Malmköping, kl 8.30–16.30. För dig som gått Grundkursen eller annan kurs tidigare. Lärare: Sonja Berlin. Pris: 1800 kr. Info och anmälan: sonja@sonjaberlin.com

10/11 Slöjdräff i Katrineholm, Kulturhuset Ängeln, Djulögatan 27, kl 16.30–19.00. Vi tittar ner i slöjdlådan. Ull och tråd.

15/11 Sörmlands Täljakademi, Flen, kl 9.30–16. Tälj fåglar med Nicke Helldorff, fågel-slöjdare. Pris: 200 kr medlem, 250 kr övriga. Anmälan till helena.oberg@dll.se

15/11 Sörmlands Textilakademi, Gnesta, kl 10–15.30. Broderad kroki – en övning i att se, med Emma Jönsson, textilkonstnär från Valla. Pris: 200 kr medlem, 250 kr övriga. Anmälan till karin.edlund@dll.se

TEXTIL- AKADEMINS UTFLYKT 6/9

Höstens första träff med Sörmlands Textilakademi blev en solig utflykt till Rejmyre. Först besökte vi alpackauppfödaren Madelene som berättade om djuren ochullen, och den härliga alpackahingsten Viggo (på bilden). Sedan for vi vidare till garvaren Linda Maasing, som berättade om hur hon arbetar småskaligt med traditionella garvningsmetoder, bland annat bark-, fett- och mjölgarvning. Nästa träff med Sörmlands Textilakademi blir 15/11.

TEXT OCH FOTO: KARIN EDLUND

19/11 Hantverkscafé i Gula Industrihuset, Vätateljén, Brogatan 21, Stallarholmen, kl 18.30–21.00. Kaffe/te med dopp 20 kr. Kontakt Catharina Bäck, 070-894 05 23.

24/11 Stickträff i Katrineholm, Kulturhuset Ängeln, Djulögatan 27, kl 16.30–19.00. Tema: bestäms av deltagarna gången innan.

DECEMBER

8/12 Slöjdräff i Katrineholm, Kulturhuset Ängeln, Djulög. 27, kl 16.30–19.00. Vi tittar mer i slöjdlådan. Ull & tråd.

MER INFO!
För mer beskrivning av kurser och träffar se www.slojdisormland.se eller kontakta hemsjöds-konsulenterna.

NÄSTA NUMMER AV HANDLAGET

Manusstopp för nästa nummer av Handlaget är 23 november 2014.

Vill du bidra till att Handlaget blir som du vill? Skicka in foton, notiser, berättelser, frågor eller texter till redaktionen så tar vi med det i nästa Handlag. Maila direkt till grafiska formgivaren: ann@ann.se

Om ni kontinuerligt vill få information om våra aktiviteter på e-post, skicka er adress till: hemslojdensormland@gmail.com
Ni som redan får Handlaget på e-post behöver inte göra det.

VI FINNS PÅ FACEBOOK!
www.facebook.com Sök på Hemsjöjd i Sörmland

HEMSJÖDSFÖRENINGEN SÖRMLAND

Ursula Zinko, ordförande, 0155-24 17 71
Jenningska skolan, 611 94 Nyköping
hemslojdensormland@gmail.com
Webbplats: www.slojdisormland.se

LÄNSHEMSJÖDSKONSULENTERNA SÖRMLANDS MUSEUM

Helena Åberg, enhetschef/hårdslöjd, 0155-24 57 27, 070-946 15 26, helena.oberg@dll.se
Anny Liivamäe, barn & ungdom, 0155-24 55 23, 076-721 88 80, anny.liivamae@dll.se
Karin Edlund, textil, 0155-24 70 94, 076-721 91 11, karin.edlund@dll.se
Webbplats: www.sormlandsmuseum.se